

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE QUINTANO**

Seduta tat-2 ta' Lulju, 2012

Appell Kriminali Numru. 298/2011

**Il-Pulizija
Vs
Jesmond Debono**

Il-Qorti,
Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

Nhar l-1 ta' April, 2011, meta hekk ordnat minn xi Qorti jew marbut b'kuntratt naqas li jghati lil martu Lucienne Camilleri u/jew lil uliedu is-somma iffissata minn dik il-Qorti jew stipulata bil-kuntratt bhala manteniment ghaliha u/jew ghall-ulied fi zmien hmistax il-jum minn dak il-jum li fih skond dik l-ordni jew dak il-kuntratt ikollha tithallas dik is-somma.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tas-27 ta' Gunju, 2011 fejn wara li rat l-artikolu 338(z) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Sabet lill imputat hati u ghaldaqstant ikkundannatu ghal

Kopja Informali ta' Sentenza

gimgha detenzjoni. Il-Qorti spjegat il-portata ta'din is-sentenza lil hati.

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fil-5 ta' Lulju, 2011 fejn talab lil din il-Qorti tirrevoka s-sentenza appellata u tilliberah minn kull imputazzjoni u htija jew f'kaz li din l-Onorabbli Qorti in rigward tar-reat tikkonferma l-htija, joghghobha tvarja l-imsemmija sentenza in rigward tal-piena inflitta fuq l-appellant mill-Ewwel Qorit u joghghobha tinfliggi minflok piena li ma tkunx wahda karcerarja u li tkun inqas severa.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellanti esebita mill-prosekuzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravji tal-appellant, huma s-segwenti w cioe':-

Illi l-ewwel Qorti applikat u tat forza lil digriet interlokatorju li kien moghti mill-Qorti Civili (Sezzjoni Familja) *pendente lite*, liema digriet kjament tilef il-forza legali tieghu kollu mal-mument illi l-kawza fil-kors taghha tali digriet inghata giet ceduta. Il-kwistjoni centrali hija din – fl-1 ta' April, 2011 (u cioe` z-zmien li tirreferi ghalih l-akkuza li taghha l-appellant instab hati), id-digriet moghti *pendent lite* mill-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja) fil-mori tas-smiegh tal-kawza fl-ismijiet 'Jesmond Debono vs Lucienne Debono' (Rikors Guramentat Numru 327/2004 NC) kien ghad ghandu forza legali jew le? Ir-risposta indubbjament hija illi dan id-digriet interlokatorju ma kien ghad fadallu ebda forza legali ghaliex digriet interlokatorju m'ghandux hajja li tmur oltre l-hajja tal-kawza illi jkun inghata fiha. Konsegwentement l-appellant ma seta` qatt jinstab hati illi fl-1 ta' April, 2011 naqas milli jobdi ordni ta' Qorti stante illi tali ordni ma kienx ghadu fis-sehh u allura ma kien ghad fadallu ebda effett u forza skond il-ligi.

Illi dan l-aggravju tant huwa car u manifest illi kieku kien mod iehor ikun hemm possibilita` u lok t'abbuz kbir minn persuna li, ghal xi raguni jew ohra jirnexxielha – *pendente lite* jew addirittura qabel il-ftuh tal-kawza waqt il-proceduri

tal-medjazzjoni – tottjeni digriet ta' manteniment li jkun favorevoli ghalha minghajr ma l-parti l-ohra jkollha z-zmien u l-opportunita` illi tipprowa tottjeni revoka jew tibdil ta' dik id-digriet imbghad iccedi l-kawza (jekk id-digriet ikun inghata *pendente lite*) jew tonqos milli tippresenta l-kawza wara li tinghalaq il-medjazzjoni (jekk id-digriet ikun inghata fil-proceduri tal-medjazzjoni) u b'hekk tinholq din l-assurdita` legali illi, ghalkemm dak id-digriet moghti fil-kors ta' procedure civili ma jkun ghad ghandu ebda forza jew effett ghall-finijiet tal-ligi civili, fil-kamp penali jkun jista` jibqa` jintuza *ad aeternum* ghall-finijiet tal-artikolu 338(z) tal-Kodici Kriminali!! Di piu', biex is-sitwazzjoni izjed tkun assurda, il-parti sokkombenti li fil-konfont taghha jkun inghata tali digriet lanqas biss ikolha ebda rimedju biex tipprowa tottjeni t-thassir jew it-tibdil ta' tali digriet ghaliex il-proceduri civili (f'kaz ta' digriet moghti *pendente lite*) jew ikunu spiccaw jew inkella (f'kaz ta' digriet moghti waqt il-medjazzjoni) addirittura lanqas biss ikunu qatt bdew!! Naturalment sitwazzjoni bhal din, kieku kellha tigi accettata u sanzjonata kif effettivament giet accettata u sanzjonata bis-sentenza moghtija mill-Ewwel Qorti fil-kaz odjern, tohloq lezjoni ghad-drittijiet fundamentali tal-parti sokkombenti, kif inhu l-appellant odjern, ghal bosta ragunijiet.

Illi l-kliem u d-dicitura tal-ligi fil-artikolu 338(z) tal-Kodici Kriminali "*meta hekk ordnat minn xi qorti...*" ma jstax hlief jigi interpretat fis-sens illi "*meta hekk ordnat minn xi qorti b'digriet illi ghadu validu u effettiv*". Kwalsijasi interpretazzjoni differenti, b'kull rispett, ma tkun taghmel ebda sens ghaliex altrimenti l-qrati taghna jkunu qed jaghtu interpretazzjoni tal-ligi li tippresupponi li l-legizlatur ried illi ordnijiet ossija digrieti illi m'ghadd ghandhom ebda validita` u forza ghall-finijiet u l-effetti kollha tal-ligi (kif regolata bid-dispozizzjonijiet tal-kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili) xorta wahda jkun applikabbli fil-kamp penali b'lezjoni tad-drittijiet fundamentali tal-parti sokkombenti, inkluz id-dritt ghal smiegh xieraq. Oltre dan tali interpretazzjoni tkun tmur kontra l-principju kardinali fl-ordinament guridiku illi '*quod nullum est nullum habet effectum*'.

Illi applikat dan kollu għall-kaz odjern l-appellant għandu jigi liberat mill-akkkuzi dedotti kontra tiegħu għaliex fl-1 ta' April, 2011 huwa ma kiser ebda digriet jew ordni ta' Qorti illi f'dak il-mument kien għadu fis-sehh. Oltre dan japplika wkoll il-principju illi biex wiehed jinstab hati ta' reat l-azzjoni tiegħu trid tkun wahda li tikser il-ligi fil-mument illi jkun wettaqha. Fil-mument li l-appellant fl-1 ta' April, 2011 ma hallasx manteniment lil martu huwa ma kiser ebda ligi għaliex ma kiser ebda ordni illi f'dak il-mument kien għadu validu u effettiv.

Illi inoltre` u dan qed jingħad mingħajr pregudizzju għas-suespost fl-umli fehma tal-esponent id-decizjoni mogħtija fil-konfront tal-esponent hija wahda harxa meta tqis illi huwa dejjem ottempra ruhu mal-kuntratt ta' separazzjoni konsenswali in atti Nutar Dr. Edward Flores datat 15 ta' Novembru, 2001 u l-akkuza titratta biss fuq id-differenza ta' €70;

Ikkunsidrat,

Il-Qorti reġgħet semgħet ix-xhieda mill-ġdid.

Lucienne Camilleri xehdet li fl-1 t'April, 2011 li ma baqgħetx tirċievi l-manteniment li kien jammonta għal 293 plus l-għoli tal-ħajja. Il-manteniment naqas għal 163 flok 307. Kull xahar kienet tagħmel rapport. Il-manteniment kien għat-tifla. L-ispejjeż tat-tifla qed tipprovdihom hi. B'referenza għall-kuntratt tal-15 ta' Novembru 2001, ix-xhud qalet li hija kienet qed tirċievi l-ammont regolarment għal ħafna snin u qatt ma naqas li jagħtihomlha. L-appellant ma kienx baqa' jaħdem il-Freeport u kien fetaħ xi ħwienet. Hi qatt ma kienet iffirmit xi dokument ġdid fejn iffirmit għal xi tnaqqis. Hija kkonfermat li fl-1 t'April 2011 l-appellant kien baqgħtilha €163

Fil-kontro-eżami hija qalet li kien sar kuntratt ieħor li kien skrittura privata bejn il-partijiet. Hija kien qed jiġiha dubju jekk il-ftehim l-ieħor kienx sar quddiem nutar. L-Imħallef Dr Noel Cuschieri kien qatagħha li jagħtiha Lm100 fix-xahar. Imbagħad qablu li mis-sena 2008 l-appellant jibda jagħtiha Lm120 fix-xahar. Dawn baqa' jagħtihomlha. Hija qablet li s-sena ta' qabel kien hemm appell u l-

imputat kien ġie liberat. Meta kienet mistoqsija jekk l-sikrittura tas-sena 2008 kenitx saret quddiem nautar jew le, hija qalet li kien qed jiġiha dubju jekk kienx hemm nutar jew le. Hija kienet qaltli beix jagħtiha Lm120 u jagħliqu kollox. Mis-sena 2008 sas-sena ta' qabel ma xehdet kien qed jagħtihomlha.

Fl-atti, il-Qorti għandha dawn ind-dokumenti:

(a) Id-digriet mogħti mill-Onor. Imħallef Noel Cuschieri tal-1 ta' Novembru 2006 li fih kien iffissa proviżorjament manteniment ta' Lm100 fix-xahar għall-minuri liema ammont kellu jkopri l-ispejjeż kollha.

(b) L-affidavit ta' WPS 156 Sonia Parascandolo fejn ikkonfermat li Lucienne Camilleri kienet għamlet rapport li l-appellant kien naqas li jagħtiha 307 Euro fix-xahar – ftehim li kien sar 'quddiema in-nutara rispettivi tagħhom'. Lucienne Camilleri kien taha biss 163 Euros.

Jesmond Debono kien qal li huwa ma kinex taha dak l-ammont kif ftehimu għax kien biddel ix-xogħol tiegħu u ma setax jagħti dak l-ammont.

(c) Il-current incident report li jirrepeti l-istess kliem tal-affidavit.

(d) Il-kuntratt tal-15 ta' Novembru, 2001 li kien sa wara digriet tas-Sekond'Awla tal-Qorti Ċivili mogħti fl-istess jum. F'dan il-kuntratt l-appellant intrabat li jhalla Lm65 (€151.41) fix-xahar għall-manteniment li għandu jiġi rivedut biex jogħla skont l-indiċi tal-ħajja kull tliet snin u kellu jibqa' jiġihallas sakemm it-tifla jkolla 18-il sena;¹

(e) Ix-xhieda tal-mara tal-appellant li tirreferi għall-kitba oħra – mhix riprodotta quddiem l-Ewwel Qorti – li tirreferi għal xi ftehim li kien sar bejn il-partijiet fis-sena 2008 iżda li jidher li ma kienx ipprezentat fl-atti tal-kawża quddiem l-Ewwel Onorabbli Qorti.

Id-difiża ssottomettiet li r-rikors pprezentat a fol 8 kien digriet pendente lite. Iżda l-kawża li fih ingħata dan id-digriet ġiet ċeduta u għalhekk id-digriet m'għadx għandu forza (Jesmond Debono vs Lucienne Debono). L-

---

¹ Jiġifieri dan l-ammont support tbiddel fis-sena 2004, fis-sena 2007, u fis-sena 2010 u jmiss li jinbidel fis-sena 2013. Skont il-kap 158 jekk tittiehed is-sena 2001 bhala l-punt tat-tluq u s-sena 2010 bhala l-aħhar sena qabel id-data tač-čitazzjoni meta kellu jinbidel l-ammont l-ammont jiġi hekk: $151.41 \times 770.07 \text{ diviż } b'624.85 = 186$. Skont ir-rikors tal-appellant, l-akkuża titratta biss fuq id-differenza ta' €70.

iskrittura privata kienet saret fid-19 t'Awwissu 2008 u l-kawża giet ċeduta.

Dwar dan din l-istess Qorti diversament preseduta kienet qalet hekk nhar id-9 ta' Novembru 2011:

'Jirriżulta li b'nota tad-19 t'Awwissu 2008 dik il-kawża giet ċeduta mill-attur (l-appellant odjern) tante tranzazzjoni filwaqt li l-konventura (il-*parte civile* odjerna) ċediet il-kontro-talba tagħha, ukoll stante transazzjoni. Konsegwentement l-effettitud-digriet imsemmi ġew terminati. Id-digriet imsemmi seta' jibqa' in vigore sat-terminazzjoni tal-proċeduri li fih ingħata, proċeduri li spiċċaw bi transazzjoni. Ma jistax għalhekk jiġi rattivat. Lanqas ma tista' l-*parte civile* issa tibbaża l-pretenzjoni tagħha fuq l-iskrittura privata esibita. Huwa minnu li l-artikolu 338(z) tal-Kodiċi Kriminali ma jgħidx li l-kuntratt irid ikun wieħed pubbliku. Iżda għaladarba l-manteniment kein oriġinarjament ġie stabbilit permezz ta' kuntratt pubbliku datat 15 ta' Novembru 2001 irid issa jiġi varjat b'ordni tal-Qorti jew b'att pubbliku ieħor.'

Din il-Qorti taqbel għal kollox fuq iż-żewġ punti li jidhru f;dawn il-paragrafi. L-ewwelnett id-digriet proviżorju tilef l-effikaċja tiegħu. It-tieni, taqbel ukoll mal-interpretazzjoni li għandha tingħata lill-kelma 'kuntratt' għall-iskopijiet tal-artikolu 338(z) tal-Kap 9. Hawn qegħdin fil-kamp penali u l-kelma 'kuntratt' għandha konnotazzjonijiet speċjali f'dan il-kuntest. Altre fil-kamp ċivili, fejn il-xiri ta' sempliċi oġġett – imqar gazzetta – huwa 'il-kuntratt' ta' bejgħ u altru fil-kamp kriminali fejn huwa l-leġislatur huwa u jiddraftja din il-kontravvenzjoni żgur kellu f'moħħu kif jimxu l-proċeduri f'każ t'a separazzjoni ċivili.

Għalhekk il-Qorti qegħda tilqa' l-aggravju tal-appellant safejn dan għandu x'jaqsam ma' ħlas skont digriet.

X'tgħid l-imputazzjoni

Issa d-difiża ssottomettiet li 'l-akkuża titratta biss id-differenza ta' €70'. (Ara paragrafu 9). Il-Qorti rat l-akkuża sew. Din tgħid hekk:

'hekk ordna minn xi Qorti jew marbut b'kuntratt'

Il-Qorti qieset li l-appellant huwa marbut bil-kuntratt tas-sena 2001 li għandu jinbidel kull tliet snin. Skont martu, hija rċeviet €163. Kif aġġustat l-ammont skont il-kuntratt,

Kopja Informali ta' Sentenza

mill-2010, l-ammont dovut madwar €186. Jirriżulta wkoll mir-rikors li tassew hemm xi differenza bejn l-ammont mogħti lil mart l-appellant u dak li suppost ħallas l-appellant.

Għaldaqstant il-Qorti mhix tiqla' dik il-parti tal-aggravju fejn din tolqot l-obbligazzjoni b'kuntratt.

Konklużjoni

Għalhekk il-Qorti qed tilqa' l-aggravju tal-appellant sa fejn dan għandu x'jaqsam ma' ordni tal-Qorti iżda mhix tilqgħu fejn dana għandu x'jaqsam ma' obbligazzjoni b'kuntratt. Għalhekk qed tirriforma s-sentenza tas-27 ta' Ġunju 2011 kif ġej: Billi tikkonfermha fejn sabet ħtija u billi tirriformha fejn l-Ewwel Onorabbli Qorti kkundannat lill-appellant għal ġimgħa detenzjoni u minflok qed ittih twissija u twiddiba.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----